

REACTIE Regionale Radio Frequentie B.V., Commerciële Radio Zuid Nederland B.V., Waterstad FM B.V., Several Media B.V., M.R.E Exploitatie B.V. en RADIONL B.V. OP CONSULTATIE 'REGELING AANVRAAG- EN VEILINGSPROCEDURE VERGUNNINGEN NIET-LANDELIJKE COMMERCIELE RADIO-OMROEP 2024'

Om het leesbaar te houden zal de afkorting RRF van de Regionale Radio Frequentie B.V. gebruikt worden.

Sneek 28 juni 2024,

De keuze voor het uitgeven van de vergunningen voor 10 jaar stelt ons zeer positief geeft voor een langere periode zekerheid om te kunnen ondernemen. Ook de frequentie kavel indeling doet naar onze mening recht aan de niet landelijke markt en een radio ondernemer kan zijn eigen gebied naar keuze met kavels verkrijgen, dank daar voor.

In uw stukken naar buiten spreek u steeds vaker over de regionale markt iets wat u onjuist gebruikt. In alle officiële stukken, zoals vergunningen is de branche groep al sinds 1997 **Niet Landelijk Commerciële Omroep** afgekort **NLCO**. Wil u vragen dit vanuit de overheid ook zo te blijven gebruiken in al uw stukken. Een regionale omroep is een totaal andere branche groep.

Wil u verzoeken om de DAB only rest vergunningen direct na de FM veiling te plannen de industrie heeft er recht op dat een verliezer op de FM veiling kort in de weken er na nog een kans kan maken op DAB spectrum te verkrijgen in de DAB only veiling. Bestaande NLCO radio bedrijven hebben deze zekerheid nodig. Door traag beleid brengt u onnodig radio ondernemingen in gevaar, u als betrouwbare overheid dient hier rekening mee te houden.

Het borg bedrag wat u voorstelt van 20.000 euro per kavel gaat zijn doel voorbij als een partij inschrijft op alle 27 kavels hij kan ze nimmer alle 27 verwerven gezien de 30% eigendommen maximum. Verzoek om dit aan te passen in een maximum van bijvoorbeeld 10 kavels met dan een totaal bedrag van 200.000 euro.

Hieronder onze uitlegde bezwaren op de vernieuwde regelingen inhoudelijk.

1. MAX 50% DAB+

Artikel 7.1 van de Regeling verwijst naar een beoogde wijziging binnen de 'Tijdelijke regeling gebruiksbeperking commerciële radio-omroep'. Hierin zou opgenomen moeten gaan worden 'Het demografisch bereik van in bijlage 4, tabel 2, genoemde allotments waarin één rechtspersoon vergunningen verwerft of gebruikt, bedraagt tezamen niet meer dan 50 procent'. Dit geplande maximum op 50% DAB+ vormt wederom een beperking die de niet-landelijke sector voor haar kiezen krijgt. Met dit beoogd maximum worden zowel bestaande als potentiële verdienmodellen de nek omgedraaid. RRF (RRF) is faliekant tegen dit voorgenomen nieuwe maximum en wil het volgende inbrengen;

HET IS GEBASEERD OP EEN ONDERMAATS ACM RAPPORT

- a) De minister had een vergaande beleidsmaatregel als deze nooit mogen baseren op het ACM rapport van 21-12-2023 (waarvan de openbare versie als document bij deze consultatie is gevoegd) en de beantwoording door ACM van de aanvullende vragen

op 08-03-2024. Dit rapport getuigt van ronduit onvoldoende kennis en inzicht over de markt, de techniek en de werkelijke verhoudingen. Het schetst meermaals een onjuiste en incomplete stand van zaken en biedt ronduit onvoldoende grond voor haar conclusies. Het feit dat om verduidelijking gevraagd moest worden (de conclusies in het rapport lijken elkaar inderdaad tegen te spreken) was hiervoor al een belangrijke indicatie. Helaas is recentelijk al eerder gebleken dat de ACM voor marktanalyse in het radiolandschap tekort schoot.

HET IS NIET NODIG TER VOORKOMING VAN MARKTCONCENTRATIES

- b) Anno 2024 bestaat geen schaarste op DAB+ laag 4. In alle allotments is er sprake van restruimte, die voor een groot deel onbenut blijft. Slechts in 1 allotment (7C-Z) is er sprake van gebruik van DAB-only vergunningen. Daarnaast is de luisteraars concurrentie (het aantal te ontvangen stations) op DAB+ vele malen groter dan op FM. Gezien deze marktsituatie en de hoge kosten die een groot aantal vergunningen met zich meebrengt is het volstrekt onlogisch om te verwachten dat er enige verstoring van marktconcentratie zou ontstaan. Er zijn momenteel dan ook geen voortekenen van marktconcentratie zichtbaar. Het klopt weliswaar dat de minister met het instellen van een gebruiksbeperking niet hoeft te wachten tot er daadwerkelijk een economische machtspositie is ontstaan, maar het ligt in de rede dat er enige aanleiding moet bestaan om te komen tot een dergelijk besluit dat wel degelijk economisch verkeer hindert. In dit geval wijzen alle indicatoren juist de andere kant op; marktconcentratie op DAB-laag 4 is verder weg dan ooit.
- c) Zelfs als een partij een groot deel van de beschikbare ruimte in laag 4 zou weten te vergaren in de veiling, dan vormt deze nog steeds slechts altijd een kleine speler in het totale radiolandschap. Domeinscheiding is immers reeds aangescherpt middels de recente wijziging *Tijdelijke regeling gebruiksbeperking commerciële radio-omroep* (artikel 3a met bijbehorende bijlage 1) waardoor deze partij zich niet ook nog op andere lagen kan begeven.
- d) Het model van gekoppelde vergunningen maakt marktconcentratie binnen laag 4 al feitelijk onmogelijk. Een groot deel van de DAB+ capaciteit is immers gekoppeld aan FM-vergunningen die gelimiteerd zijn middels de 30% restrictie die hierin geldt. Gezien voorgaande punten a), b) en c) zijn de zorgen van de minister rondom waarborgen van mededinging, in de Toelichting op pagina 71 genoemd als zwaarwegende reden voor het instellen van het maximum, ongegrond.

HET IS NIET NODIG VOOR DOMEINSCHIEDING

- e) Verspreiding van een radioprogramma tot een (bijna) landelijke dekking middels laag 4 zet een station altijd op een achterstand ten opzichte van de lagen die vormgegeven zijn voor landelijke distributie. Laag 4 is, zowel technisch als financieel gezien, niet geoptimaliseerd voor het landelijk doorgeven van eenzelfde programma. De allotments sluiten bijvoorbeeld niet goed aan op elkaar en hebben een niet-economisch aantal opstelpunten wat hoge energiekosten en toezichtskosten met zich meebrengt. Per saldo is laag 4 ongeschikt voor het economisch beconcurreren van de stations in de landelijke DAB+ lagen. Het is daardoor onjuist om te spreken van een, met laag 1, 2, 3 of 9 vergelijkbare, landelijke dekking bij een inzet van alle allotments in laag 4.
- f) Het maximum lijkt vooral toe te willen zien op het voorkomen van domeinscheiding in een mogelijke toekomst waarin FM geringe marktimpact kent en DAB+ dominant wordt. Deze scheiding is in een tijd van grote FM-relevantie immers al afgedekt via de geldende 30% bezitsbeperking op FM. Een dergelijke toekomst is echter niet alleen

ver weg, maar ook nog uiterst onzeker gezien de trage ontwikkelingen in luistergedrag. De gevolgen van het instellen van een maximum zullen wel direct in negatieve zin voelbaar zijn voor alle ondernemers in het domein. Hier wordt dus een medicijn overwogen met enorme bijwerkingen voor een ziekte die nog niet bestaat en waarvoor geen tekenen bestaan dat die zich ooit gaat ontwikkelen. De reeds genomen stappen tot domeinscheiding (programmarestictie tot 30% + artikel 3a met bijbehorende bijlage 1 van de *'Tijdelijke regeling gebruiksbeperking commerciële radio-omroep'* zouden dan ook gezien moeten worden als meer dan voldoende om de door adviescollege verdeling frequentieruimte commerciële radio (2020) aangeraden aanscherping van de domeinscheiding te bewerkstelligen. Meer doen dan dit gaat ook voorbij aan wat de radiosector zelf in de dialoogsessies raadzaam en wenselijk achtte.

HET IS ONWENSELIJK

- g) Het aantal potentiële kavelcombinaties dat sneuvelt naar aanleiding van de DAB+ limiet is, door het grote bereik in de allotments, veel groter dan het aantal combinaties dat onmogelijk is ten gevolge van de FM-restrictie op 30%. Met andere woorden; je loopt veel sneller tegen de 50% DAB-limiet aan dan tegen de 30% FM-limiet. Ondernemingsruimte (ook op FM) in de niet-landelijke sector wordt daarmee enorm ingekaderd, terwijl ook adviescollege verdeling frequentieruimte commerciële radio (2020) erkende dat de sector kavels nodig heeft *'... met betere mogelijkheden tot commerciële exploitatie'* (7.3.6, pag. 60/73).
- h) Marktwaardering zoals toegepast door SEO is alleen van betekenis bij (min of meer) gelijkblijvende omstandigheden/kansen. De voorgenomen gebiedsbeperking op DAB+ betekent, zeker in vergelijking met de huidige situatie in de markt, een devaluatie van de vergunningen omdat het de mogelijkheden in de markt kortwiekt. Dit zet gebruik van het door SEO gehanteerde waarderingsmodel, met daaraan gekoppeld de reserveprijzen voor de veiling, onder druk.
- i) Introductie van het maximum druist verder in tegen één van de onder punt 2.2 van de Toelichting (pag. 34/72) vermelde doelstellingen van de veiling, namelijk eenvoud. Het compliceert de veiling doordat verschillende combinaties van kavels om verschillende redenen onmogelijk worden. Het bedenken van mogelijke scenario's van vergunningscombinaties wordt voor zowel de vormgevers als de gebruikers van de veiling nodeloos ingewikkeld. Dit wordt versterkt door het feit dat Bijlage 1 als bedoeld in artikel 2.5, vierde lid (Model aanvraag) enkel vraagt om het aantal kavels waarvoor een deelnemer een aanvraag indient, zonder dat deze hoeft te specificeren om welke kavels het gaat. Dat maakt elke toets door de minister vooraf over de haalbaarheid van gewenste scenario's onmogelijk.
- j) In het huidige radiolandschap is al te zien dat er bijzonder weinig animo is voor DAB-only vergunningen; slechts 2 van de beschikbare 32 posities (6,25%) worden thans gebruikt. Verlaging van het aantal B-kavels naar 27 zal op zichzelf al leiden tot hogere DAB+ kosten per deelnemer, omdat verwacht mag worden dat het kleinere aantal gekoppelde (pakket-) vergunningen leidt tot minder deelnemers in de allotments. Het aantal beschikbare DAB-only vergunningen gaat al van 32 naar 44. Dit zal in alle allotments gevoeld worden met een gemiddelde prijsstijging van 26% (bij percentueel gelijkblijvende interesse in DAB-only vergunningen) maar kan met name in allotments HOL2404 (Overijssel, 6A) en HOL2406 (Utrecht-Gelderland, 12B) tot de praktisch onwerkbaar situatie leiden dat de kosten van het allotment (12 zenders op 96 Kb/sec) gedragen moeten gaan worden door slechts 4 vergunninghouders. Dat komt neer op een kostenstijging van 50% in Overijssel (6

naar 4 vergunninghouders) en 75% in Gelderland-Utrecht (7 naar 4 vergunninghouders).

Minder gebruikers door de nieuwe kavelindeling leidt dus al tot hogere kosten omdat de (bijna volledig vaste) DAB+ distributiekosten verdeeld gaan worden over minder spelers. Dat is op zichzelf al een negatieve marktontwikkeling, maar dit dreigt door het voorgenomen gebiedsmaximum op DAB+ verder versterkt te worden. Als de mogelijkheden om niet-landelijke initiatieven op DAB+ te verspreiden door het maximum worden ingekaderd is te verwachten dat de leegstand in DAB+ laag 4 nog verder toeneemt en dus de kosten voor de overblijvers nóg verder omhoog gaan. Dit is een rechtstreekse bedreiging van de digitalisatie in laag 4 (voor ook de publieke stations) en ondergraaft de rendabele exploitatie die de Minister (p. 61/72 Veilingregeling) zo van belang vindt. Beleid zou juist gericht moeten zijn op het stimuleren van DAB+ gebruik in laag 4 om ervoor te zorgen dat de leegstand niet vergroot maar juist verkleind wordt. Dat bereik je niet door gebruik ervan te gaan inperken. Zie in dit opzicht ook de reactie van RRF op de voorgenomen herformuleringen/inperkingen van het gebruiksrecht binnen de geconsulteerde digitale vergunningen (Consultatie Besluit bekendmaking veiling vergunningen commerciële niet-landelijke radio-omroep 2024).

Het introduceren van een maximum percentage voor verkrijging van DAB+ vergunningen vormt een ongewenste breuk met het digitaliseringsbeleid (zie ook uitspraak Raad van State ECLI:NL:RVS:2017:39 en de daarin aangehaalde Stcrt. 2011, 2948, blz. 16 en Stcrt. 2011, 9438, blz. 12). De ommedraai in beleid, zoals binnen deze consultatie te lezen is, valt niet te rijmen met de situatie van digitale en analoge radio anno 2024. Het staat, door de leegstand die het stimuleert, ook haaks op de doelstelling van efficiënt frequentiegebruik. Het trapt extra op de rem in een deelmarkt die al in de file staat zonder uitzicht op vrije doorgang.

CONCLUSIE

RRF is voor het schrappen van het voorgenomen maximum om bovenstaande redenen!

Verder wil RRF aangaande dit maximum het volgende nog onder de aandacht brengen; De voorgestelde 50% limiet op DAB+ is in essentie de introductie van een beperking op gebied in plaats van op totale demografische dekking. Hieruit lijkt een beleidsmatige wens te spreken om NLCO ondernemers te dwingen zich te focussen op een bepaalde (beperkte) regio van Nederland. Dubbele DAB+ dekking binnen die regio wordt nadrukkelijk niet als ongewenst gezien. Eenzelfde partij zou zelfs alle commerciële vergunningen binnen 1 allotment kunnen vergaren (mits de FM-limiet van 30% hierdoor niet overschreden wordt). Het verdwijnen van de zogenaamde 'verboden kavelcombinaties' lijkt verder in deze (beleids)richting te wijzen. Als deze 50% DAB+ limiet onverhoopt toch in de uiteindelijke Regeling komt dan zou ook dubbele FM-dekking (overlappende groene gebieden van kavels) niet meer mee moeten tellen richting het maximum van 30%. Het hanteren van verschillende uitgangspunten (bereik versus gebied) in de normering van FM versus DAB+ is niet uit te leggen.

2. RAPPORT SEO ECONOMISCH ONDERZOEK (SEO) & DE GEVOLGEN BINNEN REGELING

- a) Het risico op collusie wordt aangedragen als primaire rede voor het instellen van reserveprijzen. Daarbij wordt het bestaan van de NLCR centraal gesteld. RRF en andere onafhankelijke marktpartijen worden potentieel benadeeld door instellen van een reserveprijs, die er met name komt vanwege bestaan van de NLCR. Ook lijkt het RRF vreemd als het bestaan van een branchevereniging an sich al voldoende is om een hoog risico op collusie in te schatten.
- b) Prijsopdrijving, met name in het geval van een mogelijke waarde overschatting, wordt niet genoemd als potentieel nadeel van het instellen van een reserveprijs (tabel 1, pag. 2 rapport SEO). Toch is aannemelijk dat de reserveprijs en daaraan gekoppelde geschatte marktwaarde (potentiële) deelnemers aanzet tot een hogere inschatting van waarde en potentieel inkomen. Vergaren van extra financiering/nemen van hoger risico wordt hierdoor gestimuleerd. Omdat SEO beschikte over meer marktinformatie dan veel ondernemers kunnen deze (niet ongegrond) redeneren 'Als zelfs SEO zegt dat dit het waard is kun je er best wat extra geld voor lenen'. Dit is ongewenst; inschatting van waarde (en het gedrag dat hieruit voortvloeit voor en tijdens een veiling) behoort volledig bij deelnemers te liggen.
- c) De voorwaardelijke veiling wordt in de waardebepaling volledig genegeerd, terwijl dit de meest recente peiling is van schaarste. Dat een (voorafgaand aan de veiling) vergunninghouder achteraf het kavel terug kon trekken neemt niet weg dat de veiling open van structuur was waardoor geïnteresseerden zich konden melden en de mogelijkheid hadden een kavel te verwerven. Bestaande vergunninghouders hadden immers grote moeite om het hoofd boven water te houden binnen de toen geldende regionaliteitsregels; het was verre van zeker dat houders de voorwaardelijkheid zouden inroepen als zij zelf niet het hoogste bod deden.
- d) Aantal potentiële deelnemers wordt door deze hoge reserveprijzen sterk verkleind, terwijl SEO zelf al aanhaalt dat er in de markt sprake is van een beperkt aantal grote spelers (pag. 7, eerste bullit rapport SEO). RRF acht het aannemelijk dat hierdoor kavels niet verdeeld gaan worden. Zij komt hierdoor tot twee vragen;
 - a. Zou een winnend bod in tweede veilingsfase niet onder de reserveprijs moeten kunnen liggen? Je zou immers kunnen concluderen dat er tegen de gestelde reserveprijs geen interesse is gebleken in de eerste veilingsfase.
 - b. Worden niet-verdeelde kavels (die dus ook in de tweede fase niet verdeeld worden) snel zonder reserveprijs op de markt gebracht? Waardebepaling bleek immer voor die kavels incorrect.
- e) Het kwalitatieve onderzoek onder houders van niet-landelijke commerciële radiovergunningen laat kostenverhoudingen onterecht buiten beschouwing, iets waar RRF in haar communicatie naar SEO ten tijde van het onderzoek al voor waarschuwde. Hierdoor geven de door SEO vernoemde opbrengsten van 7,5 miljoen euro over 2022 onterecht een positief beeld van de winstgevendheid van de sector.
- f) SEO kiest voor waardebepaling aan de hand van de marktbenadering. Al begrijpt RRF de keuze voor de methodiek ten opzichte van de kasstroombenadering en kostenbenadering, we kunnen onze ogen niet sluiten voor potentiële problemen die deze keuze met zich meebrengt. De methode van marktbenadering berekent waarde als ware het vanaf 2003 een constante markt en neemt met zich mee dat tussentijds veranderende omstandigheden niet meegenomen kunnen worden. De geschatte marktwaardes zijn derhalve gebaseerd op een verleden dat volgens RRF ver afwijkt van de huidige situatie én die in de nabije toekomst.
 - i. De FM-vergunning is anno 2025 in hoge mate waarde bepalend in het pakket. Dit is de markt waarop nog een schaarste bestaat en waar een kleinere speler een voordeel kan halen. Zie in dit licht ook de zeer beperkte interesse voor niet-landelijke DAB-only vergunningen. De afnemende relevantie van FM als platform zorgt echter voor tussentijdse waarde afname van de vergunning

gedurende haar looptijd. De digitale vergunning neemt de waarde slechts voor een klein deel over omdat op DAB+ veel meer concurrentie is en omdat onzeker is hoe deze distributievorm zich gaat ontwikkelen ten opzichte van IP-distributie. Afschrijving van de verkrijgingskosten binnen een veiling dient dus te gebeuren in veel kortere periode dan 10 jaar, hetgeen juist de winstgevende exploitatie bij hoge veilingbedragen sterk onder druk zet. SEO houdt hier in haar berekening geen rekening mee.

- ii. Begin 2023 is er een nieuw luisteronderzoek van start gegaan. Binnen de nieuwe methodiek van dit onderzoek zijn de kleinere radiozenders van Nederland (waaronder de niet-landelijke sector) in de breedte flink onderuit gegaan in marktaandeel. Verdiensten in deze markt zijn juist in hoge mate afhankelijk van dat marktaandeel. Dit heeft grote negatieve gevolgen voor de niet-landelijke branche in zijn totaliteit, die niet meegenomen wordt in de waardebepaling van SEO.
 - iii. De jaar op jaar zichtbare afname van onafhankelijke MKB adverteerders ondergraaft hoe langer hoe meer het regionale verdienmodel. Ook dit verkleint elk jaar het verdienpotentieel. Het meenemen van veilingen van lang geleden in de waardebepaling gaat voorbij aan deze ontwikkeling.
 - iv. Veel van de meegetelde veilingen vonden plaats in de omstandigheid dat slechts weinig kavels geveild werden. Als de hele markt strijdt om een klein aantal kavels komt hierdoor de prijs logischerwijs hoger uit dan wanneer alle kavels in 1 keer geveild worden.
 - v. De door SEO gehanteerde methode wordt ook minder relevant indien de regelgeving en mogelijkheden van de nieuwe vergunningen afwijken van die binnen de door hen meegerekende veilingen. Recente en nieuwe restricties zorgen echter voor sterk versmalde exploitatiemogelijkheden, denk hierbij bijvoorbeeld aan een nauwer omschreven gebruiksrecht op DAB+ (conceptvergunning binnen thans geconsulteerde Bekendmakingsbesluit), een voorgenomen gebiedsmaximum van 50% DAB+, het invoegen van een 30% programmalimiet op FM-distributie (2022) en een beoogde verbreding van de uitleg wat als één programma gezien mag worden (thans geconsulteerde wijziging van de Regeling aanwijzing en gebruik frequentieruimte commerciële radio-omroep 2003). De drukkende werking van deze ontwikkelingen worden door SEO niet meegewogen.
- g) SEO adviseert een percentage van 40% van de geschatte marktwaarde om te komen tot de reserveprijs (pag. 18). De geadviseerde 40% lijkt geheel uit de lucht te vallen, SEO zegt enkel dat het percentage *'volgt uit een afweging van doelstellingen en risico's'* en dat bij eerdere verdelingen *'percentages tussen de 20 procent en 60 procent gehanteerd zijn'*. Op dezelfde pagina stelt SEO echter ook dat *'...de verklaringskracht van de modellen dusdanig is, dat de voorspelde waarden omgeven zijn met aanzienlijke onzekerheden'*. SEO's advies voor 40% (de mediaan binnen de mogelijke 20-60%) lijkt te wijzen op een inschatting van nadelige risico's van te hoge reserveprijzen als 'gemiddeld'. Het lijkt RRF zeer moeilijk om te beredeneren hoeveel groter deze risico's zouden moeten zijn voordat SEO het eerder gehanteerde percentage van 20% adviseert.

CONCLUSIE:

Primair pleit RRF voor een verlaging van de door SEO gehanteerde waardebepaling. Om bovenstaand onder f) genoemde redenen mag verwacht worden dat de werkelijke waarde aanzienlijk lager ligt, dan de door SEO aangedragen bedragen. Secundair pleit RRF voor een erkenning van de f) genoemde punten binnen de door SEO zelf erkende onzekerheden bij de voorspelde waarden door uit te gaan van een lager percentage van de waarde om tot de reserveprijzen te komen. Reserveprijzen van 20% van de geschatte marktwaarde ziet RRF als meer dan voldoende om te voorzien in de

primaire doelstelling; het tegengaan van collusie. Het hanteren van een percentage van 20% door EZK zou tevens een tastbare waarschuwing vormen ten opzichte van de markt dat zij de onzekerheden voor de marktwaaardering als hoog inschat. Dit werkt realistische biedingen in de hand. RRF adviseert dan ook het hanteren van deze 20%.

3. ARTIKEL 2.5, LID 2: VERBONDENHEIDSTOETS

Mag RRF ervan uit gaan dat de verbondenheidstoets, die uitgevoerd wordt naar aanleiding van artikel 2.5, lid 2 van de Regeling, geschiedt aan de hand van dezelfde maatstaven als ten tijde van de veiling van B05, B28, B29 & B34 in 2020? Met andere woorden; datgene wat toen toegestaan was, is nu ook toegestaan?

4. VEILINGSREGELING ARTIKEL 2.10, LID 1.B. AFWIJZING VAN DE AANVRAAG

Omdat de aanvrager niet hoeft te specificeren voor welke kavels hij een aanvraag doet is het bijna onmogelijk om dit artikel correct uit te voeren. Voorbeeld:

Aanvrager 1 hoopt pakketten **NLCO01 + NLCO05** te bemachtigen en vermeldt in zijn aanvraag voor **2** kavels mee te willen doen.

Aanvrager 2 hoopt pakketten **NLCO10 + NLCO11, NLCO12 + NLCO13** te bemachtigen en vermeldt in zijn aanvraag voor **4** kavels mee te willen doen.

De aanvraag van Aanvrager 1 zou (gedeeltelijk) afgewezen moeten worden vanwege overschrijding FM-limiet, die van Aanvrager 2 niet. Maar het verschil tussen de twee is op basis van de aanvraag niet in te schatten. Dit maakt het artikel praktisch onuitvoerbaar. Het artikel zou in huidige aanvraagopzet alleen betrekking kunnen hebben op een totaal aantal kavels dat theoretisch bemachtigd zou kunnen worden zonder de FM-limiet of DAB-limiet te overschrijden. In dit kader verwijst RRF naar bovenstaande onder 1,i.

5. VEILINGSREGELING ARTIKEL 3.9 MAXIMAAL DEMOGRAFISCH BEREIK

Mag RRF ervan uitgaan dat de veilingsoftware zo wordt gebouwd dat het onmogelijk is om een bieding uit te brengen op een kavelcombinatie die, op basis van artikel 5 van de Tijdelijke regeling gebruiksbeperking commerciële radio-omroep, niet is toegestaan? Het is voor een deelnemer onmogelijk om dit, zeker tijdens het veilingproces, zelf in de gaten te houden.

6. VEILINGSREGELING ARTIKEL 4.2.2. VERLIES ACTIVITEITSPUNTEN

Verlies van activiteitspunten, zoals omschreven binnen artikel 4.2.2 van de geconsulteerde Regeling, vormt een onnodige beperking van de vrijheid van door deelnemers te volgen scenario's.

VOORBEELD: Wanneer een voorkeursscenario van een deelnemer, bestaande uit 1 groot kavel, onhaalbaar wordt door hoog oplopende rondeprijzen dan is het overschakelen naar een alternatief scenario met meerdere kleinere kavels voor de deelnemer logisch, maar binnen de geconsulteerde opzet onmogelijk. De aard en kracht van de klokveiling, ook zoals RRF die begrijpt uit het rapport van Auctiometrix, is juist de flexibiliteit die deze biedt in scenario's. Iedereen heeft tot op het laatste moment de kans om (binnen het aantal aangevraagde kavels waarvoor ook een zekerheidsstelling verstrekt is), een bieding uit te brengen op 1 kavel of een samenstelling van kavels. Het behoud van origineel activiteitsniveau verstrekt de flexibiliteit zonder afbreuk te doen aan de beleidsdoelstellingen. Een uitzondering op dit behoud van activiteitsniveau zou gesteld kunnen worden voor wanneer een deelnemer een (verlengde) biedronde laat verstrijken zonder dat dit het gevolg is van technische problemen.

7. VEILINGSREGELING ARTIKEL 4.3 HOOGTE BIEDINGEN

- a) Maakt RRF uit artikel 4.3, tweede lid, correct op dat alleen de veilingmeester de hoogte van biedingen kan bepalen? Met andere woorden dat een deelnemer alleen per ronde kan bepalen voor welke kavel(s) hij wel of niet meegaat in de door de veilingmeester gestelde rondeprijs?

- b) Zal het ook zo gaan gelden dat kavels waarop geen enkele bieding is geweest in een biedronde in de opvolgende ronde in rondeprijs omlaag gaan (stapsgewijs tot aan uiteindelijk de reserveprijs)?

8. VEILINGSREGELING, BIJLAGE 4

Bijlage 4 van de Regeling zou moeten gaan gelden als tabel 2 van bijlage 1 van de 'Tijdelijke regeling gebruiksbeperking commerciële radio-omroep'.

- a) Allereerst lijkt het RRF duidelijker om de volledige allotmentnamen te hanteren en de frequentieblokken alsmede het gebied slechts ter ondersteuning te vermelden.
'FM-vergunning B01 met daaraan gekoppeld een DAB-vergunning in allotment 8B'
zou vervangen worden door het duidelijkere:
'FM-vergunning B01 met daaraan gekoppeld een DAB-vergunning in allotment HOL2403, frequentieblok 8B (Noord-Holland / Flevoland)'.
- b) 'FM-vergunning B27 met daaraan gekoppeld een DAB-vergunning in allotment 5A' zou moeten zijn: 'FM-vergunning B27 met daaraan gekoppeld een DAB-vergunning in allotment 7C-Z'
- c) 'FM-vergunning B38 met daaraan gekoppeld een DAB-vergunning in allotment ZC-Z' zou moeten zijn: 'FM-vergunning B38 met daaraan gekoppeld een DAB-vergunning in allotment 7C-Z'

9. TOELICHTING BIJ REGELING, PAG 60/72

- a) Mag RRF ervan uitgaan dat het bij de verschillende allotments genoemde demografisch bereik is berekend aan de hand het bereik dat thans wordt gerealiseerd binnen de allotments en niet op het totaal aantal inwoners in het gebied? Alleen een berekening aan de hand van huidig technisch bereik via de opstelpunten zoals die ten tijde van de Regeling actief zijn geeft een eerlijke verdeling.
- b) Mag RRF ervan uitgaan dat het bij de verschillende allotments genoemde demografisch bereik is opgebouwd uit alleen inwoners van binnen het allotmentgebied (en dus niet uit gebieden daarbuiten waar toevallig DAB-dekking gerealiseerd wordt)? Gezien het feit dat dubbele dekking in een bepaald gebied niet meetelt voor de 50% limiet mag het nooit zo zijn dat een inwoner van Nederland qua bereik wordt meegeteld in meer dan 1 allotment.

10. DUIDELIJKHEID OVER GEVOLGEN ARTIKEL 3A TIJDELIJKE REGELING GEBRUIKSBEPERKING COMMERCIELE RADIO-OMROEP

Ten gevolge van dit (vernieuwde) artikel is het een houder van een bestaande vergunning in het landelijke of lokale domein weliswaar niet verboden deel te nemen aan de veiling in het niet-landelijke domein, maar zal deze houder deze bestaande vergunning(en) wel in moeten leveren voordat na winst in de veiling een niet-landelijke vergunning op naam gezet kan worden. RRF raadt aan om (potentiële) deelnemers hierop te wijzen om vertraging en andere problemen in het toewijzingsproces te voorkomen. Het beste zou zijn om hiervoor een termijn/methode te vermelden.

11. DUIDELIJKHEID OVER VERVOLGVERPLICHTINGEN

De Regeling schept volgens RRF onvoldoende duidelijkheid aan potentiële deelnemers over de financiële vervolgv verplichtingen (distributiekosten, Buma-Stemra, SENA, toezichtskosten RDI, toezichtskosten CvdM, Reclame Code Commissie enzovoorts). Het is voor alle partijen onwenselijk als een deelnemer achteraf geen exploitatie weet te bewerkstelligen en snel struikelt. Het expliciet en prominent vermelden van deze posten (die als rechtstreekse vervolgv verplichtingen op vergunningsverlening gezien moeten

worden) werkt realistische biedingen in de hand en helpt verstorende marktontwikkelingen zoals faillissementen te voorkomen. RRF raadt aan om dit te doen middels een verplicht aan te vinken punt in het aanvraagmodel waarmee de aanvrager verklaart bekend te zijn met de inhoud van;

- a) Artikel 30a Auteurswet en de aanwijzing van Vereniging Buma als enige organisatie die mag bemiddelen inzake muziekauteursrecht.
 - b) Artikel 4 van de Wet op de Naburige Rechten en de aanwijzing van Stichting ter Exploitatie van Naburige Rechten (Sena) als enige rechtspersoon belast is met het incasseren van het onder die wet verschuldigde billijke vergoedingen.
 - c) De Nederlandse Reclame Code (<https://www.reclamecode.nl/nrc/>) en de hieruit voortvloeiende werking van Stichting Reclame Code.
 - d) Bestaande samenwerkingsovereenkomst voor DAB+ doorgifte in allotment(s) waar aanvrager één of meerder vergunningen wenst te vergaren. Een potentiële deelnemer kan via elke vergunninghouder inzage krijgen in de bestaande samenwerkingsovereenkomst en hiermee vooraf zien waar hij instapt bij winst. (Zie in dit kader ook de opmerking aangaande verplichte toetreding tot bestaande samenwerkingsovereenkomsten zoals vermeld in de reactie van RRF op de consultatie van Besluit bekendmaking veiling vergunningen commerciële niet-landelijke radio-omroep 2024.)
- a) t/m d) is mogelijk aan te vullen met de stukken waarop toezichtskosten RDI en CvdM gebaseerd zijn.